

Sygn. akt I CKN 394/98

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 lutego 2000 r.

Sąd Najwyższy Izba Cywilna

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSN – E. Skowrońska-Bocian

Sędziowie: SN – K. Kołakowski

SN – Z. Strus (spraw.)

Protokółant: A. Leszczyńska

po rozpoznaniu w dniu 7 lutego 2000 r.

na rozprawie sprawy

z powództwa M. P.

przeciwko R. M., D. B., K. P. i T. P. – wspólnikom spółki cywilnej
„Zakład [...]” w C.

o rozwiązanie spółki,

na skutek kasacji pozwanego R. M.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 3 grudnia 1997 r. sygn. akt I ACa [...]

**oddala kasację i zasądza od pozwanego R. M. na rzecz powódki
M. P. 1000 (jeden tysiąc) złotych kosztów procesu w instancji
kasacyjnej.**

U Z A S A D N I E N I E

W kasacji od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] pełnomocnik pozwanego R. M., którego apelacja została oddalona domaga się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji wskazując w ramach podstaw kasacyjnych: - naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 869 § 2 kc polegająca na uznaniu, że „powód” nie miał podstawy do rozwiązania umowy spółki oraz, że złożył oświadczenie (woli) w nieprzepisany sposób.

- naruszenie przepisów postępowania tj. art. 54 kpc w związku z art. 48 § 1 pkt 1 kpc w związku z art. 379 pkt 4 kpc.

Sąd Najwyższy uznał, że kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw. Według powołanego przepisu art. 869 § 2 kc, z ważnych powodów wspólnik może wypowiedzieć swój udział bez zachowania terminów wypowiedzenia, chociażby spółka była zawarta na czas oznaczony.

W uzasadnieniu kasacji skarżący dąży do wykazania, że postępowanie powódki i innego wspólnika („zawłaszczenie urządzeń i maszyn”) uzasadniało wypowiedzenie udziału oraz stwierdza, że pozwany (a nie „powód”) dokonał tego pismem z 23 marca 1996 r. Nie rozwija natomiast wątku rozwiązania spółki, które unormowane zostało w art. 874 kc. Pozwala to ograniczyć rozważanie do wykładni przepisu dotyczącego wypowiedzenia przez wspólnika udziału, czego dotyczą dalsze fragmenty uzasadnienia kasacji. Nie odpowiadają one jednak motywom zaskarżonego wyroku, ponieważ Sąd Apelacyjny uzasadniając prawidłowość wyroku rozwiązującego (z mocy art. 874 kc) spółkę, nie uznał zarzutów pozwanego zmierzającego do wykazania, że wcześniej on i pozostali wspólnik wypowiedzieli swoje udziały, lecz wykazał, że skuteczne oświadczenia woli o wypowiedzenie nie zostały złożone powódce i jej dzieciom, jako następcom zmarłego wspólnika J. P..

Ponieważ art. 869 § 2 kc nie reguluje skuteczności ani formy wypowiedzenia, przytoczenie tego przepisu jako niewłaściwie rozumianego było błędne. Natomiast wywody dotyczące wykładni „ważnych powodów” pomijały rzeczywistą przyczynę nieuwzględnienia zarzutu pozwanego.

Trzeci wątek uzasadnienia kasacji dotyczący skuteczności wypowiedzenia nie wpływa na ocenę tego środka odwoławczego, gdyż złożenie w Urzędzie Gminy wniosku o wykreślenie z ewidencji przedsiębiorstw, spółki w dotychczasowym składzie (z J. P.) nie może być utożsamiane z wypowiedzeniem udziału skierowanym do wspólników.

Reasumując, należy stwierdzić, że naruszenie prawa materialnego nie zostało wykazane.

Naruszenie przepisów postępowania skarżący uzasadnia tym, że protokolantem podczas rozprawy apelacyjnej był aplikant adwokacki, podlegający wyłączeniu, ze względu na zatrudnienie u pełnomocnika „pozwanego”.

Należy dodać, że pełnomocnikiem pozwanego jest właśnie skarżący adwokat.

Zarzut powyższy oparty jest na założeniu, że w takiej sytuacji protokolant, jako pomocniczy organ sądowy – podlega wyłączeniu z ustawy. Jest ono nieuzasadnione. Aplikant adwokacki protokołujący rozprawę nawet według twierdzeń skarżącego nie pozostawał ze stroną procesu w takim stosunku prawnym, że wynik sprawy oddziaływał na jego prawa lub obowiązki. Dlatego nie doszło do naruszenia art. 48 § 1 pkt 1 kpc. Natomiast opisana sytuacja – o ile rzeczywiście miała miejsce – uzasadniałoby wniosek o wyłączenie protokolanta na podstawie art. 49 kpc. W tym bowiem przepisie chroniony jest obraz wymiaru sprawiedliwości przed podejrzeniami, które mogłyby się nasuwać, gdyby wśród organów uczestniczących w konkretnym postępowaniu znajdowały się osoby pozostające w bliskim stosunku osobistym ze stroną lub jej przedstawicielem.

Wniosek o wyłączenie według art. 50 § 1 kpc należy jednak zgłosić dopóki sprawa się toczy. Skoro to nie nastąpiło, podnoszenie w kasacji wątpliwości co do bezstronności organu sądowego, uczestniczącego w rozprawie apelacyjnej jest nieskuteczne, gdyż skarżący nie może wykazać naruszenia przepisów postępowania, mającego wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Z przytoczonych względów, Sąd Najwyższy z mocy art. 393¹² kpc orzekł jak w sentencji, zasądzając od strony przegrywającej koszty procesu na rzecz powódki, zastępowanej przez adwokata, który złożył odpowiedzi na kasację.

aw

db